

‘Ouders smeekten me om door te gaan’

Het kost enige moeite, maar ze kunnen weer lachen. Op ons verzoek praten de Abcouder cultuurmakers Linda van Nimwegen, Marjolein Macrander en Bartho Braat over het leven tijdens en ná corona. Ze praten over eenzame kinderen met bleke koppies achter de laptop. Over de opmerking van minister De Jonge dat wie kunst wil gewoon een dvd-tje kan opzetten en over de kracht van het creatieve proces.

Het is wonderbaarlijk hoe snel je vergeet. Bartho Braat stond midden oktober gewoon weer op de planken. Samen met pianiste Irina Parfenova in het theaterstuk De Granaten Armband. In dezelfde week van oktober werden ook de nieuwe flyers van de balletschool van Linda van Nimwegen én de Jeugdtheaterschool van Marjolein Macrander bezorgd. Huis-aan-huis. Alsof er niks is veranderd.

“Het grootste deel van de opleiding alweer vol”, zegt Marjolein Macrander (56). Dat klinkt een beetje als eind goed, al goed. Maar wie even doorvraagt merkt dat ze behoorlijk aangeslagen is door de afgelopen twee jaar. Uiteindelijk ging ze zelfs een paar dagen in retraite, in een klooster. Om de rust weer te vinden, bij te tanken.

“Ik heb al die tijd gewoon doorgewerkt, twee keer zo hard als normaal. Tijdens de eerste lockdown gaf ik les via zoom. In totaal 90 kinderen had ze achter de camera staan, de hele dag door. Heel mooi, heel intiem. We hadden het voordeel dat de uitvoeringen in between lockdowns waren; dat ze gewoon konden doorgaan met publiek. Dat was een beetje magisch. De mensen waren er stil van. De kinderen waren dolblij. We hadden weer even écht contact. Toen kwam de tweede lockdown. Die was heftig.”

Bartho Braat zat toen al maanden zonder werk. De theaters waren van de ene op de andere dag gesloten. “Net toen de eerste lockdown kwam, zou ik samen met Maurice Mulderij beginnen met de muziektheatervoorstelling Sterke Zwakke Mannen. We hadden het helemaal op de rails. Ik was trots op de liedjes die ik had geschreven. De try-outs waren achter de rug. Alles gepland. Maar toen ging alles dicht. De voorstellingen werden verschoven

naar dit jaar. En toen nóg eens met een jaar. Dat werkt verlamvend.”

Bartho (71) had meteen een financieel probleem. Als zelfstandig theatermaker van boven de 65 kwam hij niet in aanmerking voor de steunregelingen van de overheid. Hij wilde ook niet volledig afhankelijk zijn van het salaris van zijn vrouw. Uiteindelijk meldde de acteur zich bij een uitzendbureau. Als leraar. En dat werkte. Toen dat weer kon, begon hij les te geven op een ROC in Zuid-Oost.

Bartho kan er smakelijk over vertellen. “Ik geef les aan leerlingen die in het gewone onderwijs zijn vastgelopen. Daar speelt nogal wat! 16 tot 22 jaar zijn ze. Pas had ik het idee om een talkshow met ze te ‘doen’. Leuk bedacht, maar daar hadden ze niets mee. Matthijs van Nieuwkerk kenden ze. Maar Eva Jinek? Nooit van gehoord, man!”

Linda van Nimwegen (48) schiet in de lach. Maar is tegelijkertijd nog steeds onder de indruk van de impact die corona ook op haar leven had. “Bizar dat het gebeurde. De hele wereld ging op slot”, blijkt ook zij terug. Van de een of de andere dag moest ze haar Balletschool sluiten. Het voorbereiden van de lessen, het oefenen met de kinderen; het lag allemaal stil. “Ik doe veel ad hoc projecten, ook dat viel weg”, zegt ze. In één keer zat ze thuis. Met haar partner. Hij toert normaal met de Edwin Evers band, maar mocht ook niets meer. “Tja, dan zit je elkaar aan te kijken.”

Speciale filmpjes

Linda zocht snel uitwegen - om toch nog iets te doen. En, zo benadrukt ze, ook om de kinderen te blijven bereiken die bij haar op ballet zaten en nu in één keer noodgedwongen thuis zaten.

“Ik gaf de lessen via Zoom of ik gaf de lessen buiten. Voor de jongste kinderen maakte ik speciale filmpjes met dansverhalen die ik online zette. Persoonlijke oefeningen, op het leeftijdsniveau van de kinderen. De meeste ouders vonden dat geweldig. Sommige haakten toch af. ‘Filmpjes kijken kunnen we zelf wel via YouTube’ zei een vader. ‘Er wordt gewoon te veel gratis aangeboden’, zegt ze.

Wie kent ze niet? Linda van Nimwegen van de Balletschool Abcoude en Marjolein Macrander van de Jeugdtheaterschool Abcoude. Zij doen ook sámen tal van projecten in het dorp zoals het Halloweenfeest, de botenparade, gluren bij de burens, de kunstkaravaan, Café Chantant, De Muze en tal van andere dorpse producties en activiteiten. Bartho Braat is zelfstandig acteur, vooral bekend door zijn voorstellingen in het theater en jarenlange tv werk.

Misschien is dat wel waar de drie cultuurmakers het meest door getroffen zijn tijdens de coronacrisis. Het dedain van een aantal ouders én van de politiek. Het gemak waarmee zij als kunst- en cultuurmakers worden weggezet. “Net als de minister die zegt dat je maar een dvd’tje moet opzetten als je niet naar het theater kunt”, stelt Bartho vol afschuw vast.

“Wat een gebrek aan kennis en respect voor het fenomeen cultuur bij veel Nederlandse politici. Vergelijk het met wat de Franse president Macron of de Duitse bondskanselier Merkel. Zij zeiden aan het begin van de coronaperiode: kunst en cultuur mag hiervan niet het slachtoffer worden. Zij troffen wel maatregelen.”

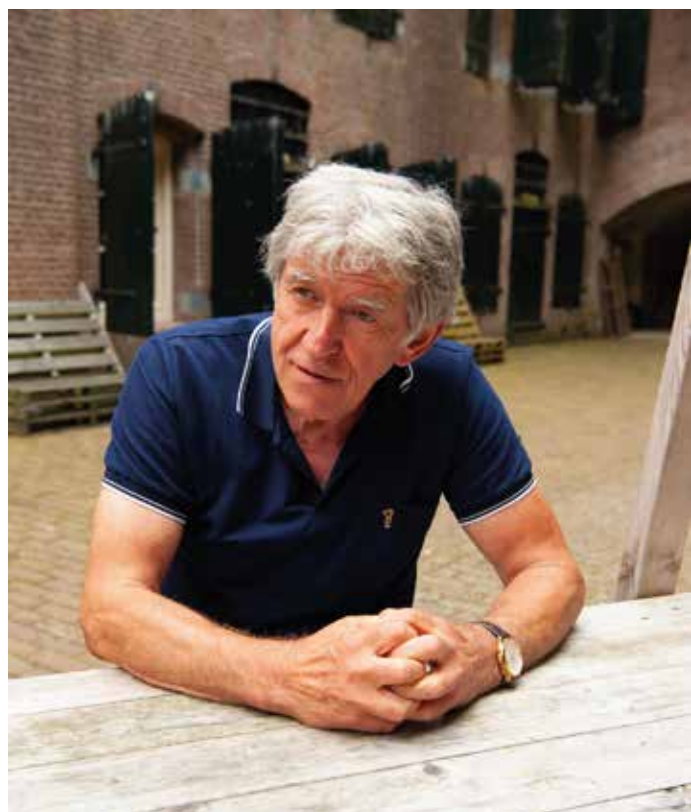
“Tijdens de tweede lockdown heb ik zo goed en zo kwaad als het kon doorgewerkt”, zegt Marjolein. “Bij mooi weer gingen we naar buiten; in de wei bij de geiten. Bij het fort. Bij lelijk weer ging het via zoom. Maar wat ik dan vooral zag waren oververmoeide kinderen, die de hele dag al achter zoom zaten en dan ook nog les bij mij moesten volgen. Kinderen die eigenlijk steeds eenzamer werden. “Juf, ik ben bang geworden van m’n rol”, zei er één.

“Ik ben zo moe van naar mijn eigen gezicht kijken”, zei een ander. De pijn, de eenzaamheid van die kinderen die zo voelbaar was. Daar was ik écht stuk van.”

“Bij een aantal kinderen heb ik het de ouders gezegd: het gaat niet goed met je kind. En dan zeiden ze: dat klopt. Dat klopt! Maar ik weet ook niet wat ik moet doen”, beschrijft ze de machteloosheid. “Aan de andere kant waren er ook moeders die me smeekten om door te gaan: “Het is het enige wat ze nog hebben.”

Macrander ging door. Begin deze zomer was er zelfs een uitvoering van haar Jeugdtheaterschool. Niet zoals gebruikelijk, met een uitzinnig publiek en een vrolijke nazit. Maar een beetje in het geniep, op het terrein van het fort. Met negentig toeschouwers die niet mochten juichen of klappen. “Het was buiten. Verspreid over vier avonden. En allemaal op anderhalve meter afstand”, zegt ze - met een wijd armgebaar. Ze kijkt er een beetje zuinig bij en aarzelt.... “Maar we deden het wel.”

Ook de balletschool van Linda van Nimwegen is allang weer opgestart. Natuurlijk. Kunstenaars gaan altijd door. Al was ze best onzeker geworden. Aan de ene kant die steunbetuigingen. “Lieve berichtjes van ouders die me bedankten voor wat ik in die periode toch nog allemaal voor elkaar hebt gekregen, dat doen je dan goed.”

Aan de andere kant de politiek die cultuur ziet als water uit de kraan; de concurrentie van internet waar alles gratis is. “Bied ik wel genoeg?”, vroeg ze zich af.

Geen water uit de kraan

Een vraag waar ze vervolgens zelf, samen met Marjolein en Bartho, antwoord op geeft. Want ja, wat ze doen is geen water uit de kraan. “Het gaat in het leven juist om het creatieve proces. Om getuige te zijn van hoe iets groeit in je handen. Het gaat om de ontmoeting, om jezelf via de ander te leren kennen. Je verplaatsen in een ander en zo mee te kunnen genieten van elkaars optreden. Het beste uit jezelf halen. Dat is zo belangrijk” zegt Marjolein.

Bartho: “Waar het om gaat, in het theater maar ook in het lesgeven, is dat je mensen dingen laat ontdekken bij zichzelf. Dat ze zien wat er mogelijk is. Dat probeer ik over te brengen.”

“Dát is de reden dat ik doorga”, benadrukt Linda. “Mensen worden zelfverzekerder door te spelen, door te dansen. Ze groeien. Ze gaan ergens voor. Voor iets, dat ze bij zichzelf niet voor mogelijk hadden gehouden.” ■